Ajoneuvolain uudistus
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Markus Markkanen
Tekninen asiantuntija
Autotuojat ja –teollisuus ry

26.1.2023

AUTOTUOJAT
JA -TEOLLISUUS

Päästömanipulaatioiden taustaa

- Päästömanipulaatioita koskeva ajoneuvolain muutosehdotus on autoalan kannalta tärkeä ja toivottu lainsäädäntömuutos
- Nykyinen Euro 6/VI -päästölainsäädäntö on vähentänyt uusien autojen ilmanlaadulle haitallisia säänneltyjä päästöjä hyvin merkittävästi
- Ajoneuvon käyttöönoton jälkeen säänneltyjen päästöjen määrään kohdistuva valvonta ja sääntely on kuitenkin ollut vähäistä
- Päästömanipulaatioita tehdään joko ohjelmistomuutoksina tai pakokaasujen jälkikäsittelylaitteiden fyysisinä muutoksina
- Tavoitteena on tyypillisesti käyttö- ja huoltokustannusten pienentäminen, huolto- ja korjauskustannusten välttäminen tai moottoritehon kasvattaminen
- Manipulaation seurauksena esimerkiksi ajoneuvon hiukkas- ja typenoksidipäästöt voivat kasvaa jopa monikymmenkertaiseksi

AUTOTUOJAT
JA -TEOLLISUUS

Päästömanipulaatioiden sanktiointi

- Päästömanipulaatioita tekevän yrityksen seuraamusmaksun suuruudeksi on esitetty enintään 30 000 euroa, mutta kuitenkin enintään yksi prosentti liikevaihdosta
- Esitämme maksimiprosenttiosuuden kasvattamista 10 prosenttiin, sillä tyypillisesti yritykset ovat pieniä toimijoita, jolloin liikevaihtopohjainen seuraamusmaksu jää hyvin alhaiseksi
- Tällöin päästömanipulaatioiden tekemistä saatetaan jatkaa toistuvista seuraamusmaksuista huolimatta
- Liikennevirhemaksuiksi esitetyt sanktiot luonnollisille ja oikeushenkilöille ovat näkemyksemme mukaan oikealla tasolla
- Rajallisten valvontaresurssien vuoksi kiinnijäämisriski on pieni, jonka vuoksi sanktioiden suuruuden tulee olla sellainen, ettei päästömanipuloidulla autolla ajava saa taloudellista hyötyä tai laitonta kilpailuetua päästömanipulaation vuoksi

AUTOTUOJAT
JA -TEOLLISUUS

Päästömanipulaatioiden markkinointi

- Esitämme lisäksi päästömanipulaatioihin liittyvän markkinoinnin kieltämistä ajoneuvolaissa – esimerkiksi alkoholilaissa ja tupakkalaissa on erikseen kielletty näiden tuotteiden markkinointi terveydellisin perustein
- Markkinointia pidetään kuluttajasuojalaissa hyvän tavan vastaisena, jos se on selvästi ristiriidassa yleisesti hyväksyttyjen yhteiskunnallisten arvojen kanssa ja erityisesti jos siinä suhtaudutaan hyväksyvästi toimintaan, jossa vaarannetaan terveyttä, yleistä turvallisuutta tai ympäristöä ilman, että tällaisen toiminnan esittämiseen on markkinoitavaan hyödykkeeseen liittyvää asiallista perustetta
- Markkinoinnin valvonnan jättäminen pelkästään kuluttajaviranomaisen vastuulle ei ole näkemyksemme mukaan riittävän tehokasta
- Ehdotamme myös voimaantulon aikaistamista päästömanipulaatioiden osalta viimeistään 1.6.2023

Ajoneuvojen käyttövoimamuutokset

AUTOTUOJAT JA -TEOLLISUUS

- Käyttövoimamuutosten eli konversioiden sijaan autokannan päästöjä on tehokkainta vähentää ensisijaisesti toimenpiteillä, jotka nopeuttavat autokannan kiertoa ja lisäävät vaihtoehtoisten polttoaineiden osuutta uusien autojen ensirekisteröinneissä
- Traficomin VTT:lta tilaaman selvityksen mukaan etanoli- ja kaasukonversiosarjoissa on merkittäviä laadunvaihteluita
- Tämän vuoksi esitämme, että Euro 5/V tai sitä uudempien konvertoitujen autojen päästöjen vaatimustenmukaisuus osoitettaisiin ehdotetun 6 a § mukaisesti hyväksyntäviranomaisen myöntämällä EU-tyyppihyväksyntätodistuksella, ETA-valtion tai E-sääntöä soveltavan valtion ilmoittaman tutkimuslaitoksen pätevyysaluettaan vastaava selvityksellä tai hyväksytyn asiantuntijan pätevyysaluettaan vastaavalla selvityksellä
- Ajoneuvon alkuperäinen valmistaja ei voi myöskään ottaa vastuuta autosta muutoksen jälkeen, jonka vuoksi konversiot aiheuttavat kuluttajasuojan kannalta ongelmallisia tilanteita erityisesti uudemmissa takuuikäisissä autoissa
- Konversiot tulisi rajata sellaisille toimijoille, jotka voivat ottaa vastuun tekemistään muutoksista, auton teknisestä toimivuudesta ja osoittaa auton täyttävän säänneltyjen päästöjen rajat